

DEU ANYS DE LA MANCOMUNITAT DE LA TAULA DEL SÉNIA L'entitat viu un moment de notorietat creixent que es contradiu amb les dificultats econòmiques

La Mancomunitat de la Taula del Sénia ha fet deu anys amb la sensació de viure un dels moments de màxima notorietat al voltant de la promoció i divulgació de les oliveres monumentals de l'Ebre, el Maes-

trat i el Matarranya, just en el punt en què els seus comptes anuals, que van viure una època daurada per impulsar la rehabilitació de camins rurals, han quedat ara reduïts a la mínima expressió. La imagina-

ció, la validació d'una idea comuna per part dels 27 alcaldes i la Unió Europea com a principal porta de futur per alimentar l'explotació sostenible del patrimoni natural mantenen viva l'entitat.

La Taula del Sénia bateja tot i haver reduït en un 96% el pressupost en 8 anys

TORTOSA Òscar Meseguer

S'han complit deu anys de la Mancomunitat de la Taula del Sénia, que agrupa 27 municipis nord-valencians, catalans de l'Ebre i aragonesos del Matarranya, situats al punt de trobada dels tres territoris històrics. L'eina continua viva, encomanada ara, sobretot, a la protecció i promoció de les oliveres mil·lenàries; un projecte que ha sobreviscut a una reducció espectacular del pressupost: L'actual, de prop de 300.000 euros, és un 4% del pressupost del 2008 [vegeu taula], especialment per la retallada dràstica dels ajuts estatals. A més a més, l'hostil Llei espanyola de racionalització i sostenibilitat de l'administració local (LRSAL), aprovada pel govern Rajoy a finals del 2013, va amenaçar de mort la mancomunitat de serveis entre diferents ens locals i, en concret, la ja castigada Taula del Sénia, que va haver d'adaptar els seus estatuts. Però, segons fonts de l'entitat, la consistència de les mancomunitats al País Valencià, on no hi ha consells comarcals, i la previsió d'una nova legislació autonòmica més favorable, tant al País Valencià, amb el nou govern de Ximo Puig, com a Catalunya, amb la futura Llei de governs locals, semblen haver alleugerit la Taula de pressió jurídica, que també hauria parat el doble cop pel fet de no tindre grans equipaments ni una plantilla fixa per mantindre (actualment hi treballen només dos persones a jornada completa: La gerent i una administrativa). La secretària i intervenció, l'exerceix personal de caràcter eventual, com també el contractat per a cada projecte específic.

CONCEBUDA EN UNA BODA La gerent de la Mancomunitat de la Taula del Sénia, la morellana Tere Adell, confirma que el projecte en comú està viu. "Quan s'acaben les assemblees em queda un bon gust de boca perquè els alcaldes es continuen creient la necessitat de treballar conjuntament", diu, i afegeix que "malgrat les diferències políti-

Alcaldes que ho han sigut d'algun dels 27 pobles de la Mancomunitat durant els deu anys d'activitat, en una fotografia recent a Morella. / CEDIDA

L'ens ha passat de centrar-se en la rehabilitació de camins a la promoció del paisatge i l'oli

ques, malgrat la qüestió independentista a Catalunya, la conclusió sempre és que som veïns i tenim les mateixes inquietuds", valora.

La Mancomunitat, segons el relat d'Adell mateix, va es va gestar amb el canvi de segle en una conversa casual i informal entre els alcaldes de Vinaròs, Ulldecona i Alcanar en una boda. Dels reptes en comú que van detectar destacava el de fer més accessibles a veïns d'una altra comunitat autònoma, però que vivien a pocs quilòmetres, els centres d'ensenyament i salut públics. Formalment, poc s'ha avançat en aquest sentit

"Els alcaldes es continuen creient la necessitat de treballar conjuntament", afirma la gerent

(anys més tard es va signar un conveni en matèria de sanitat que no s'ha arribat a desenvolupar), però, en canvi, es van fer passos de gegant en qüestions com la rehabilitació de camins, que es va convertir en el principal àmbit d'actuació de la Mancomunitat, constituïda el 2005. Entre el 2008 i el 2011, sobretot a través del grup estatal d'empreses públiques Tragsa, es van invertir més de 9 milions d'euros en la xarxa de camins rurals —que aviat està dit— per millorar-ne més de 250 quilòmetres.

En deu anys d'existència, s'han organitzat trobades i mostres diverses

DESTACAT

La porta entreoberta d'Europa

La Mancomunitat, segons explica la gerent, també ha ajudat a canalitzar l'accés a fons europeus a través de les administracions més properes, però mai ha rebut un ajut directe d'Europa, que fins i tot va rebutjar una iniciativa Life cofinançada pels tres departaments d'Agricultura de Catalunya, el País Valencià i Aragó. Ara, a través de la convocatòria Europa amb els Ciutadans, de difusió de la cultura del patrimoni natural, la Taula busca experiències aliades d'altres països de la Unió per presentar una candidatura conjunta i sòlida. En qualsevol cas, sí que han resultat un estímul bastant eficaç les Jornades Europees del Patrimoni, en què el Consell d'Europa posa a disposició dels territoris una plataforma digital per donar visibilitat als projectes. El 2014 va ser l'any del patrimoni natural en què els pobles del Sénia van organitzar itineraris per les finques d'oliveres; el 2015 va ser el torn del patrimoni industrial, que va permetre enfocar els antics molins del riu Sénia i el riu Cèrvol, les pedreres d'Ulldecona o el sector tèxtil de Morella; i enguany, la convocatòria girarà al voltant de les comunitats patrimonials i la Mancomunitat estudia centrar-ho en els arbres monumentals, no només les oliveres. "Les jornades són un exemple que entre tots i sense diners externs també podem fer coses: Un poble hi aporta un guia; l'altre, un espai, etcètera", conclou la responsable dels comptes de l'entitat.